

Position paper jeugdbescherming

Ten behoeve van het rondetafelgesprek op 27 oktober 2021 over jeugdbescherming in de Tweede Kamer.

De Rechtspraak heeft op 30 juni 2021 geadviseerd over het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming. Dit advies is in de bijlage toegevoegd. In dit position paper worden de belangrijkste en meest urgente punten herhaald en aangevuld, met name naar aanleiding van het advies van de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming (RSJ) over het Toekomstscenario.

Huidige situatie: de nood is hoog

De rechter machtigt de overheid om - op vaak ingrijpende wijze – in te grijpen in de levens van kinderen en hun ouders ten behoeve van noodzakelijk te verlenen hulp. Een dergelijke bevoegdheid behoort te worden uitgevoerd en gepaard te gaan met daadwerkelijke hulpverlening. Het structurele tekort aan tijd, geld en aan gekwalificeerde medewerkers binnen de jeugdbeschermingsketen maakt dat het systeem in een crisis verkeert. Ook draagt het verloop aan medewerkers niet bij aan de kwaliteit. Met name rapportages van de Gecertificeerde Instellingen (GI's) worden door jeugdrechters met zekere regelmaat op onderdelen als benedenmaats ervaren.¹ Als de jeugdrechter een beschermingsmaatregel uitspreekt is er sprake van een lange wachtlIJst voor de in te zetten hulp.² Omdat meerdere GI's op dit moment met zodanige problemen kampen dat de continuïteit van de jeugdzorg in het geding komt, komt het voor dat kinderen die in de knel zitten en bescherming nodig hebben die benodigde bescherming en hulp niet kunnen krijgen. Het komt voor dat jeugdrechters beslissingen moeten nemen die zij eigenlijk niet passend vinden maar, gezien de verstopte keten, niet anders kunnen nemen. Zo verblijft een aantal jongeren langer op gesloten plaatsen dan gelet op de wettelijke criteria strikt genomen juridisch mogelijk is. Jeugdrechters krijgen te maken met zwaardere, tijdrovende zaken en incomplete dossiers, maar ook met kwesties die met spoed moeten worden opgelost omdat de problemen te lang zijn blijven liggen. In die gevallen kan de zorgvuldigheid onder druk komen te staan. Dit klemt temeer omdat sommige gerechten een structureel tekort aan jeugdrechters hebben. De rechtspraak is bereid om mee te denken over een betere jeugdbescherming in de toekomst. Dat laat echter onverlet dat de nood op dit moment zo hoog is dat er dat er acuut moet worden ingegrepen om de continuïteit in de jeugdbescherming te garanderen.

Toekomstscenario en aanbevelingen RSJ

Is stelselwijziging wel een oplossing?

De Raad voor de rechtspraak heeft in zijn reactie op het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming gesignaleerd dat het tekort aan (gekwalificeerde) medewerkers en daarmee het ontbreken van beschikbare hulp en diagnostiek een groot knelpunt is. Deze knelpunten veroorzaken voor een substantieel deel de problemen waar de jeugdbescherming nu mee kampt. De plannen voor een nieuw stelsel zoals genoemd in het Toekomstscenario kosten opnieuw veel tijd, energie en geld. Vanwege de huidige crisis binnen de jeugdbescherming is het wellicht raadzaam om daar op te richten. Gezinnen en kinderen kunnen dan sneller en beter worden geholpen. De wachtlijsten worden niet opgelost door alleen het systeem te veranderen.

¹ Een voorbeeld waarbij rapportages van de GI evidente onjuistheden bevat.
<http://deeplink.rechtspraak.nl/uitspraak?id=ECLI:NL:RBZWB:2021:3648>

² Enkele voorbeelden waarbij een GI niet de benodigde hulp heeft geboden:
<http://deeplink.rechtspraak.nl/uitspraak?id=ECLI:NL:RBMNE:2020:5456>
<http://deeplink.rechtspraak.nl/uitspraak?id=ECLI:NL:GHSHE:2021:3062>
<http://deeplink.rechtspraak.nl/uitspraak?id=ECLI:NL:RBZWB:2021:4252>

Daarnaast merkt de RSJ op dat een aantal belangrijke onderwerpen uitwerking behoeft. De Rechtspraak deelt dit. Het gaat dan bijvoorbeeld over de verdeling van de taken en bevoegdheden binnen de organisaties van jeugdbescherming, de verbinding met het jeugdstrafrecht, de (rechts)positie en rechtsbescherming van kinderen en ouders en de relatie tussen jeugdbescherming en complexe echtscheidingsproblematiek. Daarnaast behoeft ook de rol en bevoegdheden van de jeugdrechter in een nieuw stelsel doordenking.

Uitvoering maatregelen hoort thuis in het publieke domein

Het is van belang om de overgang van vrijwillig naar gedwongen kader heel duidelijk te markeren. Voor gezinnen is dit lang niet altijd duidelijk. De rechtspraak meent dat de uitvoering van maatregelen van kindbescherming en van jeugdreclassering in het publieke domein thuis hoort. Dit betreft immers het toepassen van overheidsgezag. Marktwerking voor de GI's verdraagt zich hier niet mee. In het scenario is sprake van het opleggen van gedwongen maatregelen door de rechter of de burgemeester. De rechtspraak acht het opleggen van gedwongen maatregelen door de burgemeester niet wenselijk als het om kindbeschermingsmaatregelen gaat. Dat is het domein van de rechtspraak.

Perspectief van kind en ouder moet leidend zijn jeugdbeschermingsmaatregelen – onafhankelijk onderzoek en advies aan de rechter wordt gegarandeerd

De rechtspraak deelt de constatering van de RSJ dat het essentieel is voor kinderen en ouders dat zij zich gehoord en gezien voelen. Dat geldt ook voor ouders en kinderen bij de jeugdrechter. In dit kader is het ook van groot belang dat jeugdrechters te allen tijde kunnen vertrouwen op kwalitatief goed onderzoek en advies.

De visie van de RSJ dat het Regionaal Veiligheidsteam niet als voldoende onafhankelijke onderzoeksinstantie kan worden gezien wordt gedeeld. Het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming kent de Raad voor de Kinderbescherming (Raad) namelijk een positie toe in het zgn. Regionaal Veiligheidsteam, samen met de Gecertificeerde Instellingen en Veilig Thuis. De rechter heeft een instantie nodig die vanuit onafhankelijkheid kan adviseren over het kind en het gezin. Hij moet erop kunnen vertrouwen dat onderzoeken en adviezen in een zaak een neutraal karakter hebben. Als in de toekomst de onderzoek en adviezen afkomstig zijn van een Regionaal Veiligheidsteam, is er sprake van een 'vervuiling' van rollen. Dit zal ten koste gaan van de rechtsbescherming van het kind en de ouders. De rechtsbescherming die in het scenario wordt gezocht in een toetsende rol van een ander Regionaal Veiligheidsteam is naar de mening van de Raad onvoldoende. Ook zal de acceptatie door de ouders van de beslissingen die over hen worden genomen onder druk komen te staan als de instantie die de opgelegde maatregelen uitvoert dezelfde is als de instantie die verantwoordelijk is voor de onderzoeken en de adviezen aan de rechtbank die tot deze maatregelen hebben geleid.

Perspectief van kind en ouder moet leidend zijn jeugdbeschermingsmaatregelen – tijdig en kwalitatief goed onderzoek en advies aan de rechter wordt gegarandeerd

Een goede rechtsbescherming in jeugdzaken begint bij een goede voorbereiding en uitvoering van de maatregelen. De soms gebrekkige kwaliteit van alle schakels in deze keten maakt dat de rechtsbescherming op dit moment niet altijd optimaal kan zijn. Voor de rechtsbescherming is het noodzakelijk dat medewerkers van de GI's en Raadsmedewerkers over voldoende tijd en deskundigheid

beschikken om aan een goede conflictdiagnose te kunnen doen, deskundige rapporten te schrijven en vervolgens de juiste hulp in te zetten voor het kind en het gezin. Op dit moment zijn er nauwelijks onderzoekers beschikbaar voor beslisdiagnostiek of onafhankelijk deskundigenonderzoek in jeugdbeschermingszaken. Ook draagt het verloop aan medewerkers niet bij aan de kwaliteit. Met name rapportages van de GI's worden door jeugdrechters met zekere regelmaat op onderdelen als benedenmaats ervaren.

Feitenonderzoek in onderzoeksrapporten van de Raad en verslaglegging van GI's in familie- en jeugdbeschermingszaken is een heikel punt nu het niet altijd duidelijk is hoe de informatie is verkregen, hoe de rapporten/verslagen tot stand zijn gekomen en in hoeverre de informatie die daarin staat vermeld, is geverifieerd. Feiten, meningen en conclusies zijn niet altijd duidelijk van elkaar te scheiden. Ook het gebrek aan juridische kennis bij de partners in de jeugdketen, met name de GI's, wordt vaak als een probleem ervaren. Procedures worden door GI's geregeld verkeerd ingestoken wat tot vertraging kan leiden. In hoger beroep ontbreekt met enige regelmaat een schriftelijk stuk (verweer) van een GI of de Raad wat de rechtsbescherming van de belanghebbende ouders bemoeilijkt. Daarnaast wordt er bij rapporten te weinig gebruik gemaakt van de juridische mogelijkheid om informatie te verkrijgen bij huisarts of de GGZ. De jeugdrechter moet dan beslissen op basis van onvolledige informatie.

Tot slot is het voor de jeugdrechter op dit moment praktisch onmogelijk om zelf een deskundigenonderzoek te laten uitvoeren, bijvoorbeeld naar de opvoedingsvaardigheden van een ouder. De wachttijden bedragen enkele maanden.

De rechtspraak vindt daarom dat bij de verdere uitwerking van de plannen, zoals neergelegd in het Toekomstscenario, het onderwerp rechtsbescherming – en alles wat hiermee samenhangt, zoals de kwaliteit van de rapportages - nadrukkelijker een plaats moet krijgen.

Raad voor de
rechtspraak

Aan de Minister voor
Rechtsbescherming en de
Staatssecretaris voor Volksgezondheid,
Welzijn en Sport
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Afdeling Strategie

bezoekadres
Kneuterdijk 1
2514 EM Den Haag

correspondentieadres
Postbus 90613
2509 LP Den Haag

datum 30 juni 2021
ons kenmerk UIT 12687 STRA/DK
onderwerp Toekomstscenario kind- en
gezinsbescherming

t (088) 3610000
f (088) 3610022
www.rechtspraak.nl

Geachte heren Dekker en Blokhuis,

Op de site internetconsultatie.nl van de rijksoverheid is op 26 april jl. het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming gepubliceerd, met de mogelijkheid tot het geven van een reactie. De Raad voor de rechtspraak (de 'Raad') maakt graag van deze gelegenheid gebruik. Hieronder treft u het advies van de Raad aan, met de kanttekening dat het Toekomstscenario zo omvangrijk en op veel punten nog niet concreet is, dat het niet mogelijk is er in dit stadium en detail op in te gaan. De Raad beperkt zich daarom tot een reactie op hoofdlijnen. Op een later moment, als het scenario verder is uitgewerkt en mogelijk tot een wetsvoorstel heeft geleid, kan nader op de voorstellen worden ingegaan.

- **Algemeen**

Het huidige systeem van jeugdbescherming kent een groot aantal knelpunten. Het is dus goed dat er een herbezinning is op het functioneren van het systeem. Dit neemt niet weg dat de Raad zich afvraagt waarom gekozen wordt voor een nieuw stelsel. Het huidige jeugdstelsel is nog relatief nieuw. De transitie van de jeugdzorg dateert van 1 januari 2015. Waarom wordt niet geprobeerd de angelen uit het huidige systeem te halen? Deze nieuwe plannen gaan opnieuw veel tijd, energie en geld kosten, terwijl met een goede analyse van de problemen wellicht oplossingen kunnen worden gevonden die niet zo ingrijpend zijn. Dan zou op een aantal fronten sneller al voor veel meer kinderen en gezinnen resultaat geboekt kunnen worden.

Het Toekomstscenario besteedt veel aandacht aan het belang van preventie. De Raad onderschrijft dit streven en ziet het belang van het zo vroeg mogelijk inzetten van hulp. Ook de benadering dat problemen van een kind bij het opgroeien niet los gezien kunnen worden van de uitdagingen en problemen die de overige gezinsleden ervaren, deelt de Raad. Als een beter beeld van ouders en hun opvoedmogelijkheden kan worden verkregen, kan ook eerder hulpverlening worden ingezet. Onderzoek naar de mogelijkheden voor afdwingbare hulp voor ouders, zoals beschreven in het scenario, is dan ook zeker zinvol.

datum 30 juni 2021
kenmerk UIT 12687
pagina 2 van 5

- **Huidige knelpunten**

Een groot knelpunt binnen het huidige systeem zijn de lange wachtlijsten. Bestendigheid, continuïteit en beschikbaarheid van de juiste hulp zijn in de jeugdpraktijk essentieel. Het bestaan van wachtlijsten lost men niet op door alleen het systeem te veranderen, zie ook de recente publicaties van onder meer het Verwey-Jonker Instituut (rapport ‘Eigenwijs transformeren’, april 2021) en de SER (‘Jeugdzorg: van systemen naar mensen’, mei 2021).

Een ander groot knelpunt is het tekort aan (gekwalficeerde) medewerkers en het ontbreken van beschikbare hulp en diagnostiek. Kinderrechters vinden het noodzakelijk dat medewerkers van de Raad voor de Kinderbescherming en van gecertificeerde instellingen (GI's) over voldoende tijd en deskundigheid beschikken om aan een goede (conflict)diagnose te kunnen doen en om de doelstellingen te kunnen formuleren waaraan dient te worden voldaan om de ontwikkelingsbedreiging van een kind te kunnen opheffen. Daarover moeten zij deskundig kunnen rapporteren en zij moeten de juiste hulp kunnen inzetten voor het kind en het gezin. Verwezen zij in dit verband naar het lezenswaardige artikel van Ido Weijers in het Nederlands Juristenblad van 21 juni 2021.

Het uitgangspunt dat één vast gezicht is betrokken bij het gezin is een mooi uitgangspunt en voor de (vaak kwetsbare) gezinnen eigenlijk onmisbaar. De Raad vraagt zich wel af hoe realistisch dit is. Dat gezinnen nu met veel gezichten te maken hebben, komt onder meer door het grote personeelsverloop. Zou dat in een ander stelsel anders zijn? Het zou goed zijn te investeren in goede arbeidscondities voor de medewerkers, zodat het personeelsverloop stopt of in ieder geval vermindert. Tegelijkertijd is het, als er sprake is van multi-problematiek binnen een gezin, onvermijdelijk dat hulpverleners met verschillende expertise bij een gezin betrokken zijn. Het uitgangspunt van één vast gezicht is dus zeker iets om na te streven, maar zal niet altijd mogelijk zijn.

- **Gezinsgerichte aanpak door rechters: combinatie van rechtsgebieden**

In de professionele standaarden voor de behandeling van familie- en jeugdzaken door de rechter is als uitgangspunt ‘één gezin, één rechter’ opgenomen. Dit is wat de Raad betreft een belangrijke doelstelling. De Raad vraagt zich af of dit uitgangspunt bij de opstellers van het Toekomstscenario bekend is, gelet op de aanbeveling om tot een gezinsgerichte aanpak en hybride vorm van rechtspleging te komen. Gedachte hierachter is dat de rechter door het combineren van straf-, bestuursrechtelijke en civiele zaken in staat zal zijn te kijken naar de meeste geschikte interventies binnen een gezin. Hoewel de Raad een integrale behandeling van zaken onderschrijft, bestaan er bij de Raad twijfels over de haalbaarheid én wenselijkheid van ‘één gezin, één rechter’ voor alle zaken, om de volgende redenen.

De combinatie familierechtelijke zaken met civielrechtelijke jeugdzaken is in de praktijk wel te realiseren, als de zaken tegelijk bij de rechtbank lopen tenminste, hetgeen lang niet altijd het geval is. Dit geldt ook voor de combinatie civielrechtelijke jeugdzaken met jeugdstrafzaken, waarbij een extra complicatie is dat advocaten daar niet altijd aan (kunnen) meewerken gelet op de verschillende

Raad voor de
rechtspraak

datum 30 juni 2021
kenmerk UIT 12687
pagina 3 van 5

expertises. In veel gerechten worden deze zaken wel binnen één team behandeld. Beslechting van alle civielrechtelijke, strafrechtelijke én bestuursrechtelijke geschillen rond een gezin door één rechter is voorlopig nog slechts een streven in de Rotterdamse pilot Wijkrechtspraak en is nog lang niet uitgekristalliseerd. Los van het al genoemde punt van het (niet-)gelijktijdig lopen van de zaken, is duidelijk dat dit veel vraagt van de organisatie, de rechter en de ondersteuning. Naast de vereiste kennis, affiniteit met het rechtsgebied en ervaring - ook aan de kant van de advocatuur en andere professionele procesdeelnemers- , is het procesrechtelijk op dit moment nog niet haalbaar. Daarvoor zou eerst sprake moeten zijn van een hoge mate van uniformering van het procesrecht dat geldt voor de diverse rechtsgebieden. Daar komt bij dat bij elke zaak rond een gezin weer andere belangen spelen, waar bij de behandeling van een zaak ook recht aan moet worden gedaan (belangen van slachtoffers, positie van belanghebbenden, samenleving etc.).

Het combineren van zaken, met het oog op een gezinsgerichte aanpak, brengt bovendien met zich mee dat stukken in andere dossiers van andere rechtsgebieden geraadpleegd moeten worden. Hierover bestaan in de huidige rechtspraktijk geregeld vragen, die bijvoorbeeld samenhangen met de privacy van de betrokkenen.

De Raad adviseert dan wel (eerst) een duidelijke wettelijke basis te scheppen, zodat duidelijk is hoe ver de bevoegdheid en mogelijkheden van een rechter reiken. Ook zal er aandacht moeten zijn voor de financiering van een dergelijke gecombineerde behandeling van zaken.

In het scenario is sprake van het opleggen van gedwongen maatregelen door de rechter of de burgemeester. Het scenario is daar overigens niet helemaal duidelijk over. De Raad acht het opleggen van gedwongen maatregelen door de burgemeester niet wenselijk als het om kinderschermingsmaatregelen gaat. Dat is het domein van de rechtspraak. Dat de burgemeester wel een (tijdelijk) huisverbod kan opleggen volgt nu al uit de wet Tijdelijk huisverbod. De bevoegdheid hiertoe hangt echter samen met de verantwoordelijkheid van de burgemeester voor het handhaven van de openbare orde.

- **Positie Raad voor de kinderscherming**

Het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming kent de Raad voor de Kinderbescherming een positie toe in het zgn. Regionaal Veiligheidsteam, samen met de Gecertificeerde Instellingen en Veilig Thuis. De Raad voor de rechtspraak onderkent dat er sprake is van overlap van de verschillende taken van deze instanties en kan het voorstel in die zin volgen. In het toekomstscenario is echter geen aandacht voor de consequenties van deze keuze voor zaken die aan de familie-/kinderrechter ter beslissing worden voorgelegd.

De Raad vraagt met klem aandacht voor het belang van behoud van de onafhankelijke rol van de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK). De rechter heeft een instantie nodig die vanuit onafhankelijkheid kan adviseren over het kind en het gezin. Hij moet erop kunnen vertrouwen dat onderzoeken en adviezen in een zaak een neutraal karakter hebben. Deze rol wordt in het huidige stelsel vervuld door de

Raad voor de
rechtspraak

datum 30 juni 2021
kenmerk UIT 12687
pagina 4 van 5

RvdK. Als in de toekomst de onderzoek en adviezen afkomstig zijn van een Regionaal Veiligheidsteam, is er sprake van een ‘vervuiling’ van rollen. Dit zal ten koste gaan van de rechtsbescherming van het kind en de ouders. De rechtsbescherming die in het scenario wordt gezocht in een toetsende rol van een ander Regionaal Veiligheidsteam is naar de mening van de Raad onvoldoende.

De Raad hecht er juist in een decentraal stelsel waarde aan dat de RvdK een landelijke organisatie is. Dit draagt bij aan de rechtseenheid op het gebied van advisering door de medewerkers van de RvdK en het voorleggen van verzoeken m.b.t. kindbeschermingsmaatregelen aan de rechter.

Bovendien komt de acceptatie door de ouders van de beslissingen die over hen worden genomen onder druk te staan. Als de instantie die de opgelegde maatregelen uitvoert dezelfde is als de instantie die verantwoordelijk is voor de onderzoeken en de adviezen aan de rechtbank die tot deze maatregelen hebben geleid, zal dit niet alleen de professionele positie van de adviseur / uitvoerder / hulpverlener ernstig verzwakken, maar zonder meer ook een ongunstig effect hebben op de mate van acceptatie door ouders en hun naasten.

De Raad bepleit gelet op het voorgaande dan ook handhaving van de positie van de RvdK, d.w.z. onafhankelijk van de uitvoerders van maatregelen en van hulpverleners. Het baart de Raad grote zorgen dat in de praktijk al onomkeerbare stappen gezet lijken te worden gezet naar een nieuw stelsel waar de rechtsbescherming en checks and balances onvoldoende zijn.

- **Kind- en gezinsbescherming**

Het toekomstscenario spreekt over ‘kind- en gezinsbescherming’ en heeft daarmee een bredere strekking dan kindbescherming. De Raad deelt de visie dat dat problemen van een kind bij het opgroeien niet los gezien kunnen worden van de uitdagingen en problemen die de overige gezinsleden ervaren. Bij de uitvoering van een ondertoezichtstelling lopen kinderrechters er regelmatig tegen aan dat alleen aan ouders met gezag schriftelijke aanwijzingen kunnen worden gegeven en er worden te veel beperkingen ervaren ten aanzien van de inhoud. De benadering ‘kind en gezin’ heeft zowel gevolgen voor de bevoegdheden van de uitvoerder van de maatregel als voor de kinderrechter binnen het kader van de ondertoezichtstelling. Een uitgewerkte visie hierop ontbreekt in het scenario.

- **Samenloop jeugdstrafrecht en civiel beschermingsrecht**

De rol van het jeugdstrafrecht, en het toepassen daarvan op jongmeerderjarigen, is in het toekomstscenario onderbelicht en niet concreet uitgewerkt. In de verschillende fases van het jeugdstrafproces worden interventies ingezet, die ook vanuit het civiele beschermingsrecht kunnen worden ingezet. De samenhang en overlap tussen deze rechtsgebieden is groot en rechtvaardigt om die reden nadere uitwerking in het toekomstscenario.

Raad voor de
rechtspraak

datum 30 juni 2021
kenmerk UIT 12687
pagina 5 van 5

- **Vaste professionals**

Het uitgangspunt is dat de lokale teams die in dit toekomstscenario geschetst worden, een vaste professional als aanspreekpunt voor het gezin krijgen, die hulp en ondersteuning biedt. De voordelen hiervan spreken voor zich. Het hoge verloop van hulpverleners in het algemeen en in het bijzonder gezinsvoogden/jeugdbeschermers is een groot knelpunt van het huidige stelsel (overigens was dat daarvoor niet anders). Anderzijds moet het voor gezinnen duidelijk zijn wanneer vrijwillige hulpverlening overgaat in gedwongen hulpverlening. Door de hulpverlening bij een andere persoon neer te leggen wordt een dergelijke belangrijke overgang gemarkeerd.

Ongeacht voor welk toekomstscenario wordt gekozen, dient er veel aandacht te worden besteed aan het werven en behouden van stevige/stabiele krachten, met de juiste bagage (qua opleiding en ervaring), waarvan op voorhand te verwachten valt dat zij de 'rit zullen uitzitten'. Dit lijkt helemaal belangrijk met het oog op een 'ondertoezichtstelling van ouders' zoals in het toekomstscenario geschetst wordt.

- **Marktwerking GI's**

De Raad juicht het afschaffen van de marktwerking voor de GI's toe. Het uitvoeren van maatregelen van kindbescherming en van jeugdreclassering is het toepassen van overheidsgezag en behoort daarom in het publieke domein te worden gepositioneerd. Wat de Raad betreft hoeft hiermee ook niet gewacht te worden tot een beoogd nieuw stelsel over een aantal jaren in werking treedt, zeker niet gelet op de huidige financiële problemen van GI's en zelfs een faillissement (Briedis).

- **Tot slot**

Bovenstaande reactie betreft een reactie op hoofdlijnen. Bij de verdere uitwerking wordt de rechtspraak graag nauw betrokken. Als het scenario verder is uitgewerkt en mogelijk tot een wetsvoorstel heeft geleid, wordt de Raad graag in de gelegenheid gesteld nader advies uit te brengen.

Hoogachtend,

mr. H. Rappa-Zelt,
Lid Raad voor de rechtspraak